

Anne Eekhout,
Op een nacht,
De Arbeiderspers,
288 p., 19,99 euro.

Het kinderbedje was leeg

Roman. Anne Eekhout zoomt in haar tweede roman in op de angst van een ouder om een kind te verliezen. Het verhaal heeft potentieel maar komt niet tot volle wasdom.

ANNICK VANDORPE

Anne Eekhout (~1981) schreef acht jaar aan haar eerste roman *Dogma* (2014), een ijzingwekkend verhaal over studenten die een zelfmoorddocumentaire filmen. Het boek werd geloofd om de uitstekende sfeerschepping, spanningsopbouw en karakterpsychologie, en kluisterde talloze lezers urenlang aan hun stoel.

Twee jaar later heeft Eekhout een nieuwe roman klaar. In *Op een nacht* is ook weer een luguber onderwerp aan de orde, namelijk de verdwijning van een kind. Penelope is zeven als haar ouders James en Ana haar op een ochtend niet meer vinden. Haar bed is leeg en nergens in huis is een spoor van haar te bekennen.

Eekhout splitst de roman op in drie delen, waarin we beurtelings James, Ana en Penelope volgen. Het verhaal van James is het meest bizarre van de drie.

James blijkt in twee werelden te leven, die Eekhout afwisselend aan bod laat komen. Overdag is hij een gevangene die in een naargeestig tehuis leeft, waar hij gruwelijke martelpraktijken moet doorstaan. De beklemmende sfeer wordt in de hand gewerkt door de jij-verteller die Eekhout in deze stukken hanteert. Het enige wat zijn lijden draaglijk maakt, zijn de nach-

staan. En dan wordt zijn ergste vrees werkelijkheid: Penny verdwijnt. Radeloos gaat James op zoek.

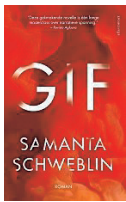
Haastwerk

Hoe James' verhaal te interpreteren is, suggereert Eekhout in de verhalen van Ana en Penelope. De vorm met de twee vertellers is pienter bedacht, maar James blijft een vlak personage. Eekhout beschrijft de rampscenario's die hij zich inbeeldt omstandig, maar ze maakt zijn angsten niet voelbaar. Hoe hij zal reageren en denken, wordt al gauw voorspelbaar. Dat geldt overigens ook voor Ana. Penelope is het best geslaagde, meest waarachtige personage van het trio.

Op een nacht heeft potentieel, en het ontbreekt de schrijfster niet aan talent, maar het lijkt alsof ze haastig te werk is gegaan. Waar wil ze naartoe? Weet ze dat zelf? Vast wel, maar zo komt het helaas niet over. Tot het eind hoop je op een plotse samenhang, maar die blijft uit. Jammer, want een langere rijping, geschraagd door grondige schrap- en schaaftsessies, had een sterk boek opgeleverd.

Weet Eekhout waar
ze naartoe wil? Vast wel,
maar zo komt het
niet over

ten. Dan kruipt hij in de huid van James, die getrouwd is met Ana en vader is van Penelope, en heeft hij een normaal gezinsleven – ogenschijnlijk althans, want ook deze realiteit is niet vrij van dreiging. James ziet overall gevaren voor zijn dochter, en de angst om haar te verliezen stuurt zijn doen en laten, in die mate dat zijn relatie met Ana onder druk komt te

Samanta Schwoblin,
Gif,
Atlas Contact,
112 p., 17,99 euro.
Vertaling Mia
Buursma.

Er rust een vloek op de omgeving

Roman. De jonge Argentijnse schrijfster Samanta Schwoblin zette zich op de literaire kaart met haar prachtige korte verhalen. Ook haar eerste roman is van een zeldzaam hoog niveau.

ANNICK VANDORPE

Een van de meest veelbelovende stemmen van de huidige generatie Spaanstalige auteurs, noemt Mario Vargas Llosa haar. Samanta Schwoblin (~1978) debuteerde in 2002 met de verhalenbundel *El núcleo del disturbio* (*De kern van de verstoring*) en sleepte de twee grootste literaire prijzen van Argentinië in de wacht.

Sindsdien valt elke titel die van haar verschijnt een juichende ontvangst te beurt. Met *Gif*, in 2015 verschenen als *Distancia de rescate* (wat letterlijk 'afstand van redding' betekent, vrij vertaald als 'veilige afstand'), waagt de Argentijnse zich voor het eerst aan een roman, of toch novelle. Het boekje is maar 112 bladzijden lang, maar meer heeft de schrijfster niet nodig om de lezer geestdriftig te maken.

Bevreemdend

Invloeden van Julio Cortázar, Jorge Luis Borges en Adolfo Bioy Casares klinken door in *Gif*. Net als haar voorgangers – en leermeesters – integreert Schwoblin fantastische elementen in haar verhaal, wat een bevreemdend effect heeft. Dat wordt nog versterkt door de bijzondere vorm van de roman. Schwoblin heeft *Gif* opge-

bouwd als een dialoog tussen twee vertellers waarbinnen een derde verteller actief is. De snelle perspectiefwisselingen zorgen aanvankelijk voor verwarring, maar dat blijft niet duren. Schwoblin schrijft zo goed dat we na enkele bladzijden moeiteloos tussen de innerlijke werelden van haar personages navigeren.

Het verhaal cirkelt rond twee jonge vrouwen, Amanda en Carla, en David, de zoon van Amanda. Amanda ligt in een ziekenpost op het platteland en wordt door David ondervraagd. Ze zal binnenkort sterven. Met zijn vragen wil David haar tot een levensbelangrijk inzicht brengen.

Schwoblin schrijft zo goed
dat we moeiteloos
tussen de innerlijke
werelden van haar
personages navigeren

Enkele dagen tevoren is Amanda vanuit de stad overgekomen om met haar dochtertje Nina een vakantie door te brengen in een huis met zwembad. Het had een idyllisch verblijf moeten worden, maar in werkelijkheid is het tegendeel waar. Een vloek blijkt op de omgeving te rusten. In het dorp heeft Amanda Carla leren kennen, die haar een akelig verhaal heeft verteld. Amanda's natuurlijke moe-

derlijke bezorgdheid is er alleen groter door geworden.

Voortdurend probeert ze dicht genoeg bij Nina te zijn om haar van mogelijke gevaren te kunnen redden. 'Ik noem dat 'veilige afstand', want zo noem ik die veranderlijke afstand die me scheidt van mijn dochter, en ik ben de halve dag bezig die te berekenen, al neem ik altijd meer risico's dan ik eigenlijk zou moeten doen.'

Kantelpunt

David vraagt Amanda zich gedetailleerd te herinneren wat ze in de afgelopen dagen ervaren heeft, met de bedoeling 'het precieze punt te vinden waar de wormen ontstaan'. Wat dat concreet inhoudt, laat Schwoblin aan ons over.

Naargelang het verhaal vordert, wordt de sfeer beklemmender, en dringt het besef door dat de stiltes van de personages minstens even belangrijk zijn als wat daadwerkelijk wordt uitgesproken. Schwoblin overhandigt het roer aan onze fantasie en laat ieder van ons toe er zijn of haar eigen verhaal van te maken.

Waarover gaat *Gif*? Een eenduidig antwoord is er niet. Het is evengoed een verhaal over de angst van een moeder om haar kind te verliezen als over de teloorgang van het platteland, over het kantelpunt in een leven waarop een catastrofe onafwendbaar wordt of over de angsten verbonden aan onze condition humaine – en dat zijn maar enkele van de mogelijke antwoorden. De Nederlandse titel is achteraf gezien erg goed gekozen. Wie Schwoblin in het bloed heeft, wil meer.